

מסכת בכורות

פרק ט

א. מעשר בהמה נוהג באָרֶץ ובחוץ לארץ, בפני הבית ושלא בפני הבית, בחלין אבל לא במקדשין. ונוהג בבקר ובצאן, ואינו מתעשרים מזה על זה. בכבשים ובעזים, ומתעשרין מזה על זה. בחודש, ובינון, ואינו מתעשרין מזה על זה. שקהה בדין, מה אם החדש והינון שאינו כללאים זה בזה, אין מתעשרין מזה על זה. הכבשים והעזים שהם כללאים זה בזה, אין דין שלא יתעשרו מזה על זה, תלמוד לומר (ויקרא כז), צאן, משמע כל צאן, אחד:

ב. מעשר בהמה מצטרף כמלא רgel בהמה רוצה. וכמה היא Regel בהמה רוצה, ששה עשר מיל. היה בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל, אין מצטרפים. היה לו באםצע, מביא ומעשרו באםצע. רב מאיר אומר, הירדו מפסיק למשער בהמה:

ג. הלקות או שפטן לו מפנה, פטור ממעשר בהמה. האחים הטעפין שהיבין בקלבון, פטורין ממעשר בהמה. ושהיבין במשער

בְּהַמָּה, פֶּטוּרִין מִן הַקְּלָבֹן. קָנוּ מִקְפּוּסָת הַבֵּית, חִיבֵּין. וְאִם לֹא,
פֶּטוּרִין. חַלְקוּ וְחַזְרוּ וְגַשְׁתְּפָפוּ, חִיבֵּין בַּקְּלָבֹן וְפֶטוּרִין מִמְעָשָׂר
בְּהַמָּה:

ד. הַכֶּל גְּנָס לְדִיר לְהַתְּعִשָּׂר, חֹזֶץ מִן הַכְּלָאִים, וְהַטְּרָפָה, וַיּוֹצֵא
דָּפָן, וְמַחְסֵר זָמָן, וַיִּתּוּם. אֵיזֶהוּ יְתוּם, כָּל שְׁמַתָּה אָמוֹ אוֹ שְׁגַשְׁגַתָּה.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמֵר, אֲפָלוּ גַשְׁגַתָּה אָמוֹ וְהַשְׁלָחָ קִים, אֵין ذֶ יְתוּם:

ה. שֶׁלַשׁ גָּרְנוֹת לְמַעַשָּׂר בְּהַמָּה, בְּפֶרֶוס הַפְּסָח, בְּפֶרֶוס הַעֲצָרָת,
בְּפֶרֶוס הַחַג, דָּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. בֶן עֲזָאי אָמֵר, בְּעָשָׂרִים וְתִשְׁעָה
בְּאַדָּר, בְּאַחַד בְּסִינּוֹן, בְּעָשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאָב. רַבִּי אַלְיעָזָר וְרַבִּי
שְׁמַעוֹן אָמְרִים, בְּאַחַד בְּגִינִּיסּוֹן, בְּאַחַד בְּסִינּוֹן, בְּעָשָׂרִים וְתִשְׁעָה
בְּאַלְוָיל. וְלֹמַה אָמְרוּ בְּעָשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאַלְוָיל וְלֹא אָמְרוּ בְּאַחַד
בְּתִשְׁרֵי, מִפְנֵי שַׁהוּא יוֹם טוֹב, וְאֵי אָפָּשָׁר לְעַשֵּׂר בַּיּוֹם טוֹב, לְפִיכָּךְ
הַקְדִימָהוּ בְּעָשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאַלְוָיל. רַבִּי מַאֲיר אָמֵר, בְּאַחַד בְּאַלְוָיל
רָאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעַשָּׂר בְּהַמָּה. בֶן עֲזָאי אָמֵר, הַאַלְוָליִין מִתְעָשָׂרִין
בְּפִנֵּי עַצְמָן:

ו. כָּל הַנוֹּלְדים מֵאַחַד בְּתִשְׁרֵי עַד עָשָׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאַלְוָיל, הַרְיִי אֶלָּו
מִצְטְּרָפִין. חַמְשָׁה לְפִנֵּי רָאשׁ הַשָּׁנָה וְחַמְשָׁה לְאַחֲרֵי רָאשׁ הַשָּׁנָה, אֵינוֹ
מִצְטְּרָפִין. חַמְשָׁה לְפִנֵּי הַגָּדוֹן וְחַמְשָׁה לְאַחֲרֵי הַגָּדוֹן, הַרְיִי אֶלָּו
מִצְטְּרָפִין. אִם כֵּן לְפִנֵּה נִאָמֵר שֶׁלַשׁ גָּרְנוֹת לְמַעַשָּׂר בְּהַמָּה, שָׁעַד

שלא הגיע הגרן, מפֶר למכור ולשוחות. הגיע הגרן, לא ישחוט.

ואם שחט, פטור:

ז. כיצד מעשרו, כונסו לדיר ועושה להן פתח קטן כדי שלא יהיה שניים יכולין לצאת כאחת, ומונה בישבט, אחד, שניים, שלשה, ארבעה, חמישה, ששה, שמונה, תשעה, והיו צא עשרי סוקרו בסקרא ואומר הרי זה מעשר. לא סקרו בסקרא ולא מנאים בישבט, או שמנאים רבוצים, או עומדים, הרי אלו מעשרים, היה לו מאה וגטלו עשרה, עשרה וגטלו אחד, אין זה מעשר. רבי יוסי ברבי יהודה אומר, הרי זה מעשר, קפץ (אחד) מנו המנויין לתוכו, הרי אלו פטורין. מנו המעשרים לתוכו, כלו ירעו עד שישתאבו, ויאכלו במוםן לבעלים:

ח. יצאו שניים כאחד, מונה אותו שניים שניים. מנאון אחד, תשיעי ועשרי מקלקלין. יצאו תשיעי ועשרי כאחת, תשיעי ועשרי מקלקלין. קרא לתשיעי עשרי ולעשרי תשיעי ולאחד עשר עשרי, שלשטו מקדשים. התשיעי נאכל במומו, והעשרי מעשר, ואחד עשר קרב שלמים ועושה תמורה, דברי רבי מאיר. אמר רבי יהודה, וכי יש תמורה עושה תמורה. אמרו משום רבי מאיר, אלו קיה תמורה, לא קיה קרב. קרא לתשיעי עשרי ולעשרי עשרי ולאחד עשר עשרי, אין אחד עשר מקדש. זה הכלל, כל שלא געקר שם עשרי מפכו, אין אחד עשר מקדש:

